

Tilsynserklæring for skoleåret 2023/2024 for Friskolen i Bramming:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 557007	Skolens navn: Friskolen i Bramming
----------------------	---------------------------------------

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Anna-Marie H. Hansen

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
26-09-2023	8.kl	Geografi	Naturfag	Anna-Marie H. Hansen
26-09-2023	2.-3.klasse	Dansk	Humanistiske fag	Anna-Marie H. Hansen
26-09-2023	7.kl.	Dansk	Humanistiske fag	Anna-Marie H. Hansen
26-09-2023	9.kl.	Matematik	Naturfag	Anna-Marie H. Hansen
26-09-2023	8.kl.	Dansk	Humanistiske fag	Anna-Marie H. Hansen
26-09-2023	2.-3.kl.	Musik	Praktiske/musiske fag	Anna-Marie H. Hansen
26-09-2023	8.kl.	Billedkunst	Praktiske/musiske fag	Anna-Marie H. Hansen
26-09-2023	Alle	Morgensamling	Humanistiske fag	Anna-Marie H. Hansen
27-11-2023	9.kl.	Fysik	Naturfag	Anna-Marie H. Hansen
27-11-2023	5.-6.kl.	Matematik	Naturfag	Anna-Marie H. Hansen
27-11-2023	0. kl.	Børnehaveklasse	Humanistiske fag	Anna-Marie H. Hansen
27-11-2023	4. kl.	Dansk	Humanistiske fag	Anna-Marie H. Hansen
27-11-2023	8.kl.	Samfundsfag	Humanistiske fag	Anna-Marie H. Hansen

27-11-2023	Alle	Morgensamling	Humanistiske fag	Anna-Marie H. Hansen
------------	------	---------------	------------------	----------------------

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Jeg har nedenfor samlet mine iagttagelser under de tre hovedgrupper af undervisning: det humanistiske fagområde, det naturvidenskabelige fagområde og det praktisk-musiske fagområde. Det er ifølge bekendtgørelsen om tilsynsførende min opgave at vurdere om "skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen". Der vil således være tomme rubrikker i erklæringen, hvilket alene skyldes min organisering af stoffet i mere overordnede kategorier.

Før jeg går til de tre fagområder et par generelle iagttagelser fra Friskolen i Bramming.

- Skolen er en lille skole med 75 elever fordelt på 1.-9. klasse, hvilket betyder at alle kender alle. Det giver underviserne gode muligheder for at kende den enkelte elevs potentialer og eventuelle udfordringer.
- Skolen arbejder godt sammen med Pædagogisk Enhed og forsøger at skabe et godt læringstilbud for alle elever. De elever, der er tildelt støttetimer får overvejende støtten inde i klassen og i enkelte situationer i mindre læringsfællesskaber uden for klassen. Skolen har udarbejdet et dokument med overskriften Forventningsafstemning til støttetimer. Det er et godt internt redskab til at få det bedste udbytte af de tildelte støttetimer.
- Skolen følger Fælles Mål i alle fag, på nær kristendomsundskab, hvor man følger den læseplan som FKF har udarbejdet.
- Der er lagt årsplaner ind for alle fag på det fælles intranet. Nogle årsplaner forholder sig frit til forskellige analoge og digitale læremidler, hvor andre årsplaner knytter sig tæt til et enkelt læremiddel eller en enkelt portal.
- Skolen tilrettelægger i alle faggrupper undervisningen, så der er både almindelig klasseundervisning og ekskursioner til relevante udflugtsmål. Blandt mange forskellige aktiviteter kan nævnes følgende: vandretur ved Vejers, kajaksejls på den lokale sø, udflugt til Esbjerg Lufthavn og lejrskoleture til Odense og Berlin.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

I dansk og sprogfag anvendes diverse test og løbende evalueringer, så det sikres, at elevernes faglige standarder står mål med det, man kunne forvente på en folkeskole. Terminsprøver og standpunktskarakterer i 8. klasse vidner om, at eleverne opnår tilfredsstillende resultater.

I danskfaget arbejdes der på, at eleverne får mulighed for at tilegne sig de grundlæggende færdigheder inden for læsning, skrivning, fortolkning og mundtlig formidling. Jeg har i år haft mulighed for at være med i et par dansktimer, hvor der er blevet arbejdet med fortolkning. Det er tydeligt, at eleverne gennem samtale og øvelser med nærlæsning kan lære at være opmærksomme tekstfortolkere, men det er også tydeligt, at fortolkningskompetencen forudsætter automatiseret afkodningskompetence, så det er fint, at de grundlæggende færdigheder kobles med de mere avancerede færdigheder.

I sprogfagene kan jeg både af årsplaner og i praksis se, hvordan der arbejdes med både at udvikle de kommunikative kompetencer og mere specifikke grammatiske færdigheder.

I historie og samfundsfag arbejdes der både ud fra et personligt og et kulturelt perspektiv. De fleste elever har naturligt nok let ved at involvere sig i det personlige; men bliver udfordrede, når de skal se og forstå de større samfundsmæssige og mere abstrakte sammenhænge. Jeg så dog et godt eksempel på kobling mellem det personlige og det almene, da eleverne med udgangspunkt i erfaringer fra lejrskoletur til Berlin skulle forholde sig til forskelle i samfundsmæssige forhold. Iagttagelser i forhold til antallet af hjemløse førte pludselig til en begyndende forståelse for forskelle i socialpolitik og skattepolitik.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Også i matematik anvendes der både grundbøger og digitale portaler. Der arbejdes med de grundlæggende matematikfaglige kompetencer, og eleverne trænes i at anvende excel-regneark og diverse digitale matematikprogrammer.

Årsplanerne i natur-teknik og fysik illustrerer ligeledes, at der lægges vægt på forsøg og øvelser sideløbende med arbejdet med grundbøger, film og digitale portaler. Jeg har været med i flere naturfagstimer, hvor der er blevet arbejdet med emner, som kræver et særligt ordforråd. Det er tydeligt, at de naturfaglige emner og det naturfaglige sprog er vanskeligt for en del elever. Så det er godt at se eksempler på undervisning, hvor de praktiske øvelser kobles med metasproglige aktiviteter.

Ud over den sproglige udfordring har en del elever desuden problemer i forhold til interesse og motivation for at arbejde med fag som biologi og geografi. På trods af dette viser standpunktskaraktererne i 7. og 8. klasse dog, at eleverne inden for naturfagene erhverver de grundlæggende kompetencer.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Det praktisk-musiske fagområde bliver tilgodeset i de klassiske fag som idræt, musik, billedkunst og madkundskab. Jeg får gennem overværelse af undervisningen og gennem studiet af årsplaner det indtryk, at undervisningen i de praktisk-musiske fag har samme status som undervisningen i den humanistiske og den naturvidenskabelige faggruppe.

Skolen råder over faglokaler til de fleste af fagene, men må i idræt leje lokaler hos den nærliggende efterskole. Det fungerer fint men betyder dog, at en del af undervisningstiden må anvendes på at komme fra den ene lokalitet til den anden. Heldigvis har skolen selv gode udendørs faciliteter, der anvendes til både formelle og uformelle aktiviteter.

Det er tydeligt, at eleverne nyder den praktiske dimension i fagene, hvor de får mulighed for at lære gennem både hjerne, krop og hjerte. En del undervisere er også gode til at indlægge fysiske aktiviteter eller lege (såkaldte "brain-breaks"), som gør at koncentrationen om det faglige arbejde efterfølgende skærpes. Desuden giver det ofte lidt god uro og latter, som styrker fællesskabsfølelsen og læringsmiljøet generelt.

Ud over fagene bliver den praktisk-musiske dimension også tilgodeset i emneforløb, ved morgensamlinger og ved særlige arrangementer, som der er en del af i løbet af året. Det kan være en vandring langs Vesterhavet, en fredag i SFO'en med musik og bevægelse eller en dag med paintball.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

10. Fører skolen til prøve i historie?

Ja

10.3 Uddybning

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

Jeg har samlet bemærkninger til alle punkter under frihed, folkestyre og demokratisk dannelse under ét, da de er nøje vævet ind i hinanden.

Skolen bidrager med demokratisk dannelse både gennem sit indhold, hvor demokrati og folkestyre indgår i årsplanerne - og gennem sin praksis. Skolens ansatte viser respekt for hver enkelt elev og forventer det samme mellem eleverne indbyrdes og mellem elever og ansatte. Det går godt i de fleste tilfælde, og hvis elever viser mangelfuld respekt over for kammerater eller nogle af de voksne, bliver det påpeget på en konstruktiv måde. I skolens skriftlige regelsæt bliver det også pointeret, at det er et fælles ansvar, "at alle har det godt og trives".

Eleverne har et formelt organiseret elevråd, hvor en lærer er involveret for at støtte de demokratiske processer, men det er desuden mit indtryk, at elevernes stemme bliver hørt både i formelle og uformelle samværssituationer. Elevrådet har i år været med til at sætte fokus på trivsel, og skolen har haft stor glæde af at arbejde med organiserede "skolevenner" i 0.-4. klasse. Elevrådet er aktive i forhold til at foreslå og organisere fælles aktiviteter som fx risengrødshygge og bankospil. Det hænder naturligvis også, at elevrådet foreslår ting, der ikke kan realiseres, hvilket også kan være et vigtigt element i den demokratiske dannelse.

Et af de fora, hvor den demokratiske dannelse kommer til udtryk, er ved morgensamlingerne. Der værner eleverne sig til at lytte til andre, til at deltage i et fællesskab på tværs af interesser, køn og alder. Det er de voksne, der leder samlingerne, men der er af og til input fra eleverne selv, så det er også et demokratisk forum med plads til flere stemmer.

Skolen forsøger at have et åbent og positivt forhold til lokalsamfundet ved at være et åbent samlingssted og ved at deltage aktivt i relevante arrangementer. I år har skolen fx deltaget med en småkagebod i "Jul i Bramming", hvor forretninger og foreninger er gået sammen om at skabe liv i byen. Og skolen arrangerer årligt en fastelavnsfest, hvor alle er velkomne.

Sådanne initiativer er med til at gøre verden større for eleverne og kan derved forhåbentlig inspirere dem til selv på et senere tidspunkt at involvere sig i samfundet og deltage i demokratiske processer.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Ja

15.1 Uddybning

Kønsopdeling anvendes som alle andre former for opdeling, når det skønnes hensigtsmæssigt i forhold til undervisningens indhold og mål

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Det er mit klare indtryk, at undervisningen på Friskolen i Bramming står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Undervisningen foregår på dansk, og elevernes standpunkter er tilfredsstillende på alle fagområder. Skolen forbereder eleverne til et samfund med frihed og folkestyre og bidrager til elevernes demokratiske dannelse!